

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЯКОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ФАРМАЦЕВТІВ У КОЛЕДЖІ НФаУ ПРИ ВИКЛАДАННІ ТЕХНОЛОГІЇ ЛІКІВ

Вимоги, які ставляться до сучасної освіти зумовлюють формування фахівця, який має швидко та гнучко пристосовуватись до умов праці, що постійно змінюються, критично та креативно мислити, проявляти толерантність й емпатію, якісно виконувати свої професійні обов'язки.

В Етичному кодексі фармацевтичних працівників України окреслено вимоги до особистості фармацевтичного працівника. Згідно з ним, майбутній фармацевт зобов'язаний надавати фармацевтичну допомогу кожній людині незалежно від її національності, політичних та релігійних переконань, майнового стану, статі, віку та соціального статусу.

Визначальною якістю фахівця у взаємовідносинах з пацієнтом є повага до гідності та честі, пріоритет прав та інтересів пацієнта.

В умовах фармацевтичного коледжу у майбутніх фармацевтичних працівників необхідно сформувати такі якості, як:

- повага до кожного пацієнта з позицій індивідуального підходу;
- відкритість, чесність, об'єктивність,
- чуйність, доброзичливість;
- комунікабельність;
- добродійність;
- справедливість;
- охайність.

При вивченні навчальної дисципліни «Технології ліків» закладаються основи морально-етичних принципів професії [3].

Майбутні фахівці вчать проявляти толерантність, лояльність і розуміння різних (альтернативних) думок, поважати інші погляди та переконання; бути коректним і доброзичливим до колег, поважати працю й досвід кожного члена колективу; надавати допомогу та передавати професійний досвід колегам тощо.

Формування професійних якостей особистості студента відбувається завдяки застосуванню в навчанні таких педагогічних і виховних прийомів, як: пояснення, переконання, організації діяльності з урахуванням вимог майбутньої професії.

З цією метою доцільно проводити індивідуальні та групові бесіди, професійні тренінги; використовувати принцип інтеракції «коли я чую, бачу, обговорюю й виконую - я набуваю знань і навичок» тощо.

Для підвищення ефективності формування професійних якостей під час практичних занять важливо:

- підтримувати активний інтерес до майбутньої професії через використання інтерактивні методи навчання (розв'язання ситуаційних задач та професійних проблемних ситуацій, ділові дидактичні ігри тощо);

- створювати та підтримувати позитивну мотивацію до засвоєння знань і вмінь, які мають пряме відношення до успішного розв'язання майбутніх професійних завдань;

- підвищувати професійну самооцінку;

- формувати впевненість студента у можливості успішно опанувати професію;

- стимулювати та схвалювати самоосвіту та самовиховання.

Процес виробництва ліків вимагає розвиненої пам'яті, предметно-дієвого мислення, високої концентрації уваги, почуття відповідальності, сформованих знань про фізико-хімічні властивості лікарських засобів, технології, правила зберігання. Майбутній фахівець повинен вільно орієнтуватися в їх видах і групах, складі, правилах застосування, дозуванні тощо[2].

Практичні заняття з навчальної дисципліни «Технології ліків» є основною організаційною формою навчання, яка сприяє створенню тісного зв'язку науки і практики. Опанування цією дисципліною вимагає чіткості, логіки та критичного мислення. Одним із дієвих методів, який активізує процес формування особистісних якостей майбутніх фармацевтів є робота в парах і в малих групах з використанням прийомів «мозкового штурму», «навчаючи - вчусь», «ромашка Блума», кейс-метод тощо. Саме ці методи дозволяють студентам проявити такі якості, як: здатність до

взаємодопомоги, толерантність, вміння слухати та діяти в команді, брати відповідальність за прийняті рішення, комунікативність.

На етапі мотивації навчальної діяльності доцільно застосовувати методи, що передбачають збільшення комунікативної активності студентів. Цьому сприяють такі вправи: «мікрофон», «коло ідей» (організація освітнього процесу у колах, яке дозволяє попередньо висловити та обґрунтувати наявну позицію щодо відповіді), «займи позицію», (обговорення дискусійного питання з метою надання студентам можливості висловитися та практикуватися в навичках спілкування), «прес» (вміння прийняти вірне рішення із великої кількості ідей з конкретно проблематики із подальшим критичним їх осмисленням. Метод надає можливість навчитися аргументовано, в чіткій і стислій формі формулювати і висловлювати свою думку з дискусійного питання, розбиратися в своїх ідеях, а також формулювати їх у вигляді чіткої та логічної структури, може бути використаний на будь - якому етапі заняття) .

Ділові ігри сприяють відтворенню поведінки і діяльності фармацевта. Колективна співпраця студентів надає можливість співпрацювати в різних групах.

Серед інтерактивних технологій можна виділити «Карусель», «Синтез думок», «Діалог», «Спільний проект», «Пошук інформації», «Коло ідей». Дані технології надають можливість кожному відчувати свою персональну значущість, власну вагомість, власну значущість, переваги від потреби спілкування з іншими.

Щоб бути ефективним членом медичної команди, фармацевтові необхідно володіти навичками та якостями, що дозволять їм поєднувати багато різноманітних функцій. Концепцію «фармацевта семи зірок» було запропоновано з боку ВООЗ та прийнято з боку МФФ у 2000 р. в її програмному положенні «Належна практика фармацевтичної освіти».

Визначено 7 основних функціональних обов'язків фармацевта: фахівець, що надає допомогу; уповноважений приймати рішення; контактна особа; управлінець та розпорядник (менеджер); довічний учень; вчитель та лідер. Отже, при складанні ситуаційних задач і проблемних ситуацій нами враховуються ці вимоги, а саме:

- фармацевт, що здійснює догляд за пацієнтом та має сприймати свою практику як частину дій всієї системи охорони здоров'я та роботи інших фармацевтів. При цьому надані послуги мають бути високоякісними;

- фармацевт, який приймає рішення, та здатний оцінити, проаналізувати і правильно визначити дії;

- фармацевт – сполучна ланка між лікарем і пацієнтом, який повинен бути знаючим і впевненим у собі та здатним до вербального та невербального спілкування;

- фармацевт-лідер, готовий до співчуття і розуміння інших, здатний приймати рішення, ефективно спілкуватися та керувати;

- фармацевт-менеджер, що ефективно управляє людськими, фізичними і фінансовими ресурсами, інформацією, позитивно сприймає керівництво з боку інших;

- фармацевт, що постійно вчиться, тобто здатний до навчання протягом усього життя;

- фармацевт-вчитель, готовий допомагати у навчанні та підготовці майбутніх фармацевтів.

Не менш важливим є виховний вплив на студента особистості викладача, оскільки під час індивідуальних і групових бесід про майбутню професію та моральні якості фармацевта, про укріплення соціальних зв'язків між поколіннями відбувається виховання патріотизму, поваги до старшого покоління, спонукання до роздумів про важливість обраної спеціальності, сучасні умови на фармацевтичному ринку праці[1].

Завданням викладача є забезпечення студентоцентрованого навчання, основною ідеєю якого є формування здатності та бажання до неперервного удосконалення та професійного розвитку. Для формування професійних якостей студентів у Коледжі створені та забезпечені необхідні педагогічні умови:

- забезпечення усвідомлення студентами завдань та вимог майбутньої професії,

- розвиток професійного мислення майбутніх фахівців,

- впровадження засобів педагогічного моніторингу як важеля управління процесом формування професійних якостей студентів,

- формування у студентів професійно-психологічної спрямованості,

- врахування у процесі навчальної взаємодії зі студентами індивідуальних особливостей кожного,
- організація керованої самостійної роботи студентів.

Отже, сучасний фармацевт - це спеціаліст, відданий своїй професії, що вирізняється високою особистою і громадянською мораллю, впевненістю в необхідності виконання обов'язку не тільки перед пацієнтом, а й перед суспільством в цілому. Ці та інші особистісно-професійні якості майбутнього фахівця мають бути сформовані та вдосконалені під час навчання у фармацевтичному коледжі[1].

Список використаних джерел:

1. Зимняя И. А. Ключевые компетентности как результативноцелевая основа компетентного подхода в образовании. Авторская версия. – М.: Исследовательский центр проблем качества подготовки специалистов, 2004. – 42 с.

2. Психологія. Випуск 28. 2014. Педагогіка. Науковий вісник кафедри Юнеско КНЛУ Серія Філологія. Характеристика якості професійної підготовки майбутніх провізорів. Рева Т. Д. Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

4. Етичний кодекс фармацевтичних працівників України .2010 р.